І чужому научайтеся,
і свого не цурайтеся...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 234. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 16, 1964 No. 234. VOL. LXXI.

НАЙВИЩИЙ СУД ПОТВЕРДИВ КОНСТИТУЦІЙНІСТЬ ЗАКОНУ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА 14-го грудня одноголосно вирішив, що та частина закону, яка відноситься до скасування расової сеґреґації в готелях, ресторанах, газолінових стаціях і т. п. не порушує конституції. Саме ця секція згаданого закону, с другою його частиною і вона забороняє расову сеґреґацію у вищезгаданих публічних приміщеннях, коли ці приміщення обслуговують клієнтів з кількох стейтів. Опінію Найвищого Суду в цій справі зредагував суддя Том С. Кларк, і його підтримали всі інші судді. Президент Джансон, довідавшись про це рішення, заявив, що тепер повинні всі американські громадяни без застереження здійснювати закон про громадянські права, коли Найвищий Суд ствердив, що цей закон є згідний із конституцією ЗДА. Президент хвалив Суд за таке рішення і підкреслив в окремій заяві, яку передав до відома журналістам його пресовий секретар Джордж Рід, — висловив своє вдоволення з того, що населення південних стейтів здійснює закон про скасування расових обмежень в деяких ділянках громадського життя, і що тепер це здійснювання це збільшиться. „Закон про громадянські права, — казав Джансон, — був запропонований двома президентами. Конгрес прийняв його подавляючою більшістю, а тепер Найвищий Суд вирішив, що він не порушує конституції. Рішення Суду було одноголосне, це промовила одноголосно ціла країна про рівні права та рівні можливості для всіх". Всі 9 суддів Найвищого Суду вирішили одноголосно, що Конгрес має право вирішувати такі справи, які є загальні для всіх стейтів, бо могла б бути перешкода для міжстейтової торгівлі, коли б зберігати расову обмеженість в готелях, ресторанах, розвагових льокалях і т. п. Це рішення Найвищого Суду не було несподіванкою для знавців конституції і для правників, які сподівалися, що Найвищий Суд зможе підтримати закон про охорону громадянських прав на основі законів про міжстейтову торгівлю. Але все ж таки рішення Суду має велике значення, не тільки з правничого, але й з політичного становища. Тепер федеральні суди зможуть зайнятися тими численними скаргами проти тих білих власників готелів і ресторанів, які відмовлялися обслуговувати чорних клієнтів. Рішення Суду є першою відповіддю для тих всіх на Півдні цієї країни, які твердили, що закон про охорону громадянських прав не є згідний із конституцією. До тих політиків належить і республіканський кандидат на президента сенатор Б. Голдвотер, який в Сенаті голосував проти цього, як він твердив, „неконституційного" законопроєкту. Найвищий Суд займався цією справою у зв'язку з апеляціями одного мотелю в Атлянті, Джорджія, та одного ресторану в Бірмінґгемі, Алабама, які не хотіли обслуговувати неґритянських клієнтів і апелювали аж до Вашингтону.

Джансон дістав рекордово високе число голосів — 43,121,085

Вашингтон. — „Конґресовий Квартальник" подає у зв'язку з вибором електорами президента ЗДА число голосів, які 3-го листопада дістав був президент Джансон. На нього віддано рекордово високе число голосів в історії цієї країни — 43,121,085, що становить 61% всіх відданих голосів. Голдвотер дістав лиш 27,145,161 голос (38.4 відсотка), а інші партії всіпли здобути 374,043 (06 відсотка). Від 1832-го року, коли почали вперше загально рахувати всі голоси, жадний кандидат на президента не дістав стільки голосів. Досі найбільший відсоток голосів здобув був Ф. Д. Рузвелт в 1936-му році — 60.8 відсотка. Джансон здобув надвишку голосів в сумі 15,975,924, що також є новим рекордом, бо досі тільки Ф. Д. Рузвелт переміг був Алфреда М. Лендона більшістю 11,078,204 голосів. Преса пригадує, що покійний президент Кеннеді переміг був Ніксона в 1960-му році тільки більшістю 112.803 голосів.

Едґар Гувер про проникнення комуністів у лави американського студентства

Ню Йорк. — Виступаючи в суботу 12 грудня перед Пенсилвенійським Товариством директор Федерального Бюра Інвестиґацій, Едґар Гувер, сказав, що між деякі американські студентські товариства, які домагаються „свободи слова", проникли комуністичні аґенти. З метою проникнення й розкладу американської молоді, комуністи недавно створили в Каліфорнії так зв. „Дюбойс Клаб оф Амеріка". Едґар Гувер підкреслив, що комуністична партія в ЗДА „не є тільки не американською, але є протиамериканською партією у кожному конфлікті між Вашингтоном і Москвою". Він назвав членів комуністичної партії в ЗДА не тільки просовєтськими людьми, а є активною частиною совєтської імперії. „Ми перебуваємо в стані війни з комуністами, — підкреслив Гувер, — і чим скорше це зрозуміють чесні американці, тим ми будемо в більшій безпеці". Едґар Гувер не вказав прямо, що в студентських містечках проявляють активність комуністи, але наголосив, що компартія ЗДА намагається проникнути туди і до душ молоді взагалі. За його словами, рух за громадянські права не опанований комуністами, однак, вони вже проникли й туди. Гостро атакуючи підривну діяльність комуністичних аґентів у ЗДА, Гувер виступив також проти діяльности Ку Клукс Клену.

ЗДА викинули трьох совєтських аташе

Вашингтон. — У понеділок 14 грудня вранці Державний Департамент заявив, що він вважає трьох совєтських аташе „персона нон ґрата" і вони мають покинути територію ЗДА. Речник Державного Департаменту підкреслив, що такий крок нічого не змінює у відносинах між ЗДА і СССР. Видалення трьох совєтських аташе сталося внаслідку того, що совєтський уряд унеможливив працю трьох американських аташе у Москві, і їх відкликає звідти американський уряд. Помічник державного секретаря для закордонних справ, Річард Дейвіс, передав ноту про небажану тут трійцю радникові совєтської амбасади у Вашингтоні Олександрові Зінчукові. Генерал-майор Задвинський, армійський аташе Гречанін і помічник аташе летунства Удалов мають покинути територію ЗДА, а одночасно з Москви будуть відкликані три американських аташе — полковник Обрей; підполковник Лайвер і майор Смит, помічник аташе летунства. Їх обвинувачено совєтський уряд у шпигунстві в Хабаровську, на Сибіру, і під тим заходом — заборонив виїздити з Москви до будь-якого іншого міста. Обміном двох трійок закінчується вся афера, яка могла вплинути на взаємовідносини між ЗДА і СССР. Того ж дня між ЗДА і СССР була підписана умова про протекцію американських рибалок, які ловлять рибу і краби у водах поблизу Аляски, де одночасно рибалять і совєтські судна. Умову підписали підсекретар для державних політичних справ А. Гарріман і совєтський амбасадор Добринін.

Плянують видати $25 більйонів на створення нових варстатів праці

Вашингтон. — Крайове Товариство Плянування закликає уряд ЗДА здійснити місову програму, яка дала б вітальне поліпшення економіки країни, бо спричинила б кінець великого числа безробітних та змодернізувала б промисл в цій країні. Представник Крайового Т-ва Плянування заявляє, що зменшення податків та перевишкіл робітників, — це добрі перші кроки до скріплення економіки та до збільшення числа затруднених, але ці два засоби на довшу мету не зможуть зліквідувати вповні безробіття. Плянується інвестувати в економіку $25 000 000 000 в одному році на шкільництво, дослідні праці, масовий транспорт, оздоровлення морської води, контролю чистоти повітря і води, медичну опіку та модернізацію міст. Коли б здійснити цю велику програму, то всі безробітні дістали б працю в одному році. $10 більйонів мали б скласти федеральний уряд, стейтові леґіслятури та міські самоуправи, а приватні бизнеси мали б інвестувати в економіку ЗДА $15 більйонів. Звіт Крайового Т-ва Плянування рекомендує, щоб президент Джансон покликав окрему комісію, яка займалася б цією справою. КТП — це неприбуткова і неполітична організація, яка об'єднує представників бизнесу, праці, рільництва та професіоналістів.

● Індонезійські власті не дозволили американському амбасадорові Говардові Джонсові оглянути американську публічну бібліотеку в місті Сурабая, яку юрба, зорганізована державною поліцією, порубувала і спалила. Коли амбасадор Джонс прилетів з Якарти до Сурабаї, то на летовищі заявили йому, що його поява може спричинити нові демонстрації і що власті не гарантують йому безпеки — і його відіслали назад до столиці. Американський уряд заклав гострий протест, але на цьому, мабуть, скінчиться.

У Ню Йорку відбулися Загальні Збори Видавничої Кооперативи „Червона Калина"

Ню Йорк. — В суботу 12 ц. м. у власній домівці в Українському Народному Домі відбулися тут Загальні Збори членів Видавничої Кооперативи „Червона Калина", головним завданням якої є спричинятися видаванням відповідних книжок до культу української військової традиції. Тому „Червона Калина" видає книжки військово-історичного, документарного й мемуарного характеру. Головував на Зборах д-р Володимир Галан, секретарював ред. Михайло Островерха. Звіт з діяльности склав дир. Петро Постолюк доповнюючи поясненнями розданий приявним друкований баланс. Ред. Лев Лепкий висловив думки, як „Червона Калина" повинна причинитися до звеличання 50-річного ювілею Українських Січових Стрільців, а ред. Іван Кедрин-Рудницький пред'явив на затвердження Загальним Зборам рішення Дирекції щодо видання в наступному 1965-му році трьох книжок: д-ра Степана Рілецького „Крути", генерала Романа Дашкевича „Січові Стрільці" (на тлі історії Гарматнього полку київських СС) і Романа Купчинського романтичну поему „Цяпка Скоропад" з ілюстраціями Е. Козака. Намічено на майбутнє також деякі інші твори. Збори одобрили цей плян та підкреслили потребу приєднання більшого числа членів: коли б якіх найменше 100-на громадян, із зрозумінням корисности діла, що його робить „Червона Калина" вплатили по 5 долярів вписового і 10 дол. членського внеску, то це було б поважною моральною і матеріяльною підтримкою видавництву. Обрано нові керівні органи у такому складі: д-р В. Галан — голова, П. Постолюк — Заступник голови, Роман Купчинський — секретар, Л. Лепкий, І. Кедрин - Рудницький, Христина Навроцька, І. Порітко і д-р В. Калина — члени. Контрольна Комісія: д-р С. Никифоряк, д-р С. Ріпецький й інж. І. Вінтоняк. Редакційна Колеґія: Р. Купчинський, Л. Лепкий, І. Кедрин-Рудницький, д-р В. Калина і М. Островерха.

„АМБАСАДОР, ЩО НЕ МАЄ ОПОЗИЦІЇ"

„Амбасадором, що не має опозиції" назвали американські газети пані Джеклін Кеннеді, дружину покійного президента ЗДА Джана Ф. Кеннеді, яка після одного року жалоби та майже повної відсутности в суспільному житті, появляється тепер на більших імпрезах культурного і харитативного характеру. На фото: Пані Кеннеді, в товаристві американського амбасадора в Об'єднаних Націях, входить на залю Генеральної Асамблеї, щоб взяти участь у річному концерті ОН.

Раск відбув нараду з де Ґоллем

Париж. — Державний секретар Дін Раск був в минулий понеділок 14 грудня ц. р. у французького президента де Ґолля і перевів з ним півтогодинну розмову. Державний секретар намагався переконати де Ґолля, що проєктована Америкою морська флота з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами не має зовсім на меті політично ізолювати Францію, а тільки скріпити спільну оборону цілого Заходу збільшенням її атомової потуги. Однак, за твердженням газет, де Ґолль не змінив свого рішуче неґативного становища. Дін Раск конферував того самого дня з французьким міністром закордонних справ Морісом Кув де Мурвілем, західно-німецьким міністром Ґергардом Шредером і голляндським міністром закордонних справ М. А. Г. Люнсом. Довга нарада англійського міністра закордонних справ Гордона Вокера і його французького колеґи Моріса Кув де Мурвіля стосувалася, як пишуть, найближчих відвідин британського прем'єра Гарольда Вілсона у де Ґолля.

Українська Студентська Громада в Нюарку та СУСТА влаштували високошкільну Конференцію

Савт Орендж, Н. Дж. — В суботу 12-го грудня, відбулася тут в приміщенні Сітон Гол Університету Високошкільна студентська конференція зорганізована і переведена Українською Студентською Громадою в Нюарку і околиці, при допомозі Екзекутиви СУСТА. Тема Конференції була: „Впливи асиміляції на українських студентів в Америці". Конференцію відкрив і нею проводив голова Громади Зенко Цибик, вітаючи пароха Нюарку о. Лаптуту, присутніх родичів, старше громадянство, і молодь. Після вступного слова виголосили доповіді: опікун УСГ Нюарку д-р Микола Чировський, студент Іриней Коваль та мґр. Боґдан Підлуський. Д-р Чировський звернув увагу на ролю і завдання українського студентства в сьогоднішній момент. Іриней Коваль, член Громади, порушив проблеми асиміляції з соціологічного аспекту, а мґр. Б. Підлуський обговорив проблеми впливів американського життя на українську молодь взагалі, на українське студентство зокрема. Після доповідей відбулася дискусія, в якій забирали слово: Б. Боґданський, проф. Б. Стефанович, д-р Р. Рейнарович, мґр. М. Почтар, Ю. Стецюк, і інші. В другій частині Конференції відбулися інформаційні наради, що ними проводили члени Головної Екзекутиви СУСТА. В часі тих нарад заслухано доповіді на тему: „СУСТА — твердиня українства", що їх виголосили: віцепрезидент СУСТА інж. Ігор Чума, п. Марта Савчак, і мґр. Константин Савчук.

Приємно було глядіти на доволі велике число студентів Нюаркської округи. Зате вражала слаба присутність на залі старшого громадянства, зокрема батьків, громадських діячів, і опікунів молодечих організацій.

ЗДА ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ АФРИКУ ПЕРЕД АНАРХІЄЮ

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор в Об'єднаних Націях Стівенсон виголосив у понеділок 14 грудня ц. р. на Раді Безпеки ОН, в ході дебат над скаргою 22-ох азійсько - африканських держав проти ЗДА й Бельгії за їх недавню парашутну операцію в Африці, одноголосну промову, в якій гостро скритикував поведення африканських держав — одних супроти одних — та перестеріг їх, що коли вони не відмовляться від своєї звички збройно поборювати ті держави, що їх режим їм не до смаку, то цілому африканському континентові грозить „примітивний стан анархії". Стівенсон звернув увагу, що покищо в різних африканських державах внутрішня расприя перетворює бідні країни в Еспанію за її громадянської війни, при чому кожна воююча сторона старається дістати собі за союзників інші африканські країни та котрусь з великих держав з-поза Африки. Якщо такий стан буде продовжуватись, то — казав Стівенсон — „історія незалежної Африки в цьому сторіччі буде кривавою і жалюгідною, а інтереси перзбагних африканських народів будуть знехтовані". На адресу африканських „обвинувачів" на Раді Безпеки, які промовляли в минулому тижні, переліцитовуючись в антиамериканській і антибельгійській демагогії, Стівенсон заявив, що „ніколи не чув такої нерозумної, невідповідальної, образливої і жалюгідної мови". Стівенсон заявив, що ЗДА не встидається своєї політики на терені Конґа і може бути гордою, що врятувала багато людських екзистенцій, загрожених тамошньою війною. Він запропонував, щоб Об'єднані Нації вислали до Конґа інспекційну і слідчу Комісію, яка перевірила б ті відносини, які спонукали ЗДА і Бельгію перевести рятункову акцію. Водночас він запропонував, щоб Об'єднані Нації, Орґанізація для Африканської Єдности та Економічна Комісія ОН для Африки нарадились над знайденням способів, як виратувати Конґо з його „найбільш актуальних труднощів". Стівенсон назвав за іменем ті держави, які помагають конґолійським повстанцям боротися проти леґального уряду і ширити анархію: Альжир, Ґану, Судан, кол. французьке Конґо і Бурунді, а також Совєтський Союз і Комуністичний Китай. Стівенсон заявив, що він не боронить гріхів білої раси, але ліком проти білого расизму не може бути чорний расизм. Проте в тому самому дні представник Об'єднаної Арабської Республіки Мохаммед Авад ель Коні знову плів небелиці про американську „аґресію" проти Конґа і вимагав „засудження" Радою Безпеки тієї „аґресії", переведеної Америкою і Бельгією. Покищо ніхто не зголосив виразно сформульованої резолюції. Дебати продовжуються.

Західня Европа осягнула згоду щодо спільних хліборобських цін

Брюссель.—Вночі з понеділка на вівторок 15 грудня ц. р., після 24-годинних безупинних нарад, шість членських держав Европейської Економічної Спільноти — Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ — осягнули згоду в справі, яка грозила розбиттям цього могутнього західньо - европейського економічного бльоку: щодо однакових цін на сільсько - господарські продукти. Ціну на тонну пшеничного зерна устійнено на 106.25 дол. Умова ввійде в життя повністю в половині 1967 року. Виготовлено вирівнюючу систему, як ступнево вирівнювати ціни. Устійнено докладно ціни на різні хліборобські продукти, на збіжжя і ярини. Західньо - німецькі ціни будуть значно обнижені, французькі трохи підвищені. Поважну опозицію робили представники Італії. Остаточно о год. 4.40 над ранком делеґати внесли шампанське, але щойно о год. 5.30 був готовий і підписаний остаточний текст договору. При завершенні цієї справи були приявні міністри закордонних, хліборобських і фінансових справ названих шістьох західньоевропейських країн, як також провідники професійних спілок хліборобів, які торгувалися за відповідне відшкодування для пошкодованих продуцентів сільсько-господарських продуктів.

Балет Київської Опери здобув першу нагороду на Міжнародному Фестивалі

На Міжнародному Фестивалі Танку, який відбувся на початку ц. м. в Парижі, — „Золоту зірку", себто першу нагороду як найкращий з виступаючих балетів здобув балет Київської Опери. Нагороду міста Парижа здобули солісти київського балету, Ірина Лукашова й Володимир Парґесів за виконання „pas de deux" з балету „Есмеральда". „Ню Йорк Таймс" подає (10-го грудня) кореспонденцію свого дописувача з Парижа, Клайф Барнеса, про виступи Київського балету в Парижі, в якій він пише м. і. що ця група просто „закохана в танку", та, що „не можна би дивуватися, коли б ця група, дарма, що вона тільки частинно захоплює глядача, появилася в Ню Йорку, чи Лондоні. Якщо погодитися з її обмеженнями, то там нею були б раді..." Згідно з своєю відомою політичною лінією, Нюйорк'ський „Таймс" пишучи про Київський балет, каже, що це перша російська танкова група з провінції, яка приїхала на Захід. З Києва — отже, очевидно — російська.

У СВІТІ

● До Лондонського порту прибув 7 грудня ц. р. совєтський пасажирський корабель Іван Франко з 600 російськими туристами.

● У Східньому Конґо врятовано дальших 50 білих, що були за закладників в руках повстанців. Це здебільша бельгійські місіонарі. Визволили їх після того, як відділ конґолійського державного війська, впереді якого йшла група білих найманих вояків-професіоналістів, несподівано наскочив і зайняв місто Ніянґара, недалеко суданського кордону. Всіх визволених білих переселюють до Леопольдвілю, звідкіля вони здебільша виїздять до своїх батьківщин. Але деякі хочуть залишитись в Конґо.

● Новим швайцарським президентом став Петер Чуді, який від 1959 року був міністром внутрішніх справ. Вибір швайцарського президента парляментом є формальністю, бо за традицією президентом стають по черзі що-року кожний з сьоми членів швайцарського федерального уряду. Віце-президентом став Ганс Шафнер, який буде президентом у 1966 році.

● Британська княжна Анна, 14-річна донька королеви Єлисавети, впала в минулому тижні з коня і зламала палець у правій руці. Її візвали були до шпиталю, звідкіля проте вже звільнили її — з забандажованою рукою на перев'язці. Офіційно повідомлено, що стан здоров'я княжни, яка є другою на черзі кандидатом до британського престолу, цілком задовільний і що вона переведе Різдво разом з королівською родиною.

В АМЕРИЦІ

● Спілка Об'єднаних Вуглекопів ЗДА і Канади вибрала на свого голову 57-річного В. А. Ботла. Голосувало коло 300.000 членів цієї спілки, бо 200.000 членів зв'язаних із вуглекопами спілок, не мають права голосувати при виборі Управи Спілки Вуглекопів. Реймонд Луїс, брат довголітнього голови Спілки Вуглекопів Джана Л. Луїса, вибраний на містоголову, а Джан Овенс на секретаря-скарбника. Голова дістає річну платню $50,000, а його заступник і скарбник по $40,000.

● Жидівський Спільний Розподільний Комітет заявив на відкритті крайової конференції об'єднаного жидівського заклику, що в найближчому році вони мають зібрати $28,853,500 на те, щоб допомогти 465,000 жидів, що живуть в 30-ох державах та в самому Ізраїлі. Більше фондів треба буде тому, що комітет в найближчому році не діставатиме вже відшкодування від Західньої Німеччини, як це було досі, коли комітет діставав з цього джерела щонайменше $7.000.000 річно.

● Віндзорський князь, колишній англійський король, має в шпиталі в Гюстоні, Тексас, перейти операцію одної артерії.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

Справедливі вимоги працівників театру

„Як справи в наших театрах? Ведучих майстрів-режисерів, на жаль, стає з кожним роком менше й менше... У нас якийсь одноманітний театр, де панує тільки один жанр — драма та в окремих випадках — оперета. Ми посадили глядача на веґетаріянську дієту. Черепашими темпами розвивається театр пантоміми, а мелодрама взагалі стала рідкістю... Потрібний молодіжний театр" — пише в „Молоді України" з 8 грудня молодий режисер О. Горбенко з Житомира. На київській нараді працівників театру висунено також домагання „зорганізувати на правах театральної аспірантури в Києві Театр-Студію, який міг би стати центром підвищення майстерности молодого актора".

8 кілометрів пішки до школи

На доручення учнів Кривинської середньої школи, Шепетівського рай., Хмельницької области, учениця Марія Поліщук надіслала до „Молоді України" з 8 грудня такого листа: „Ми живемо в селах Солов'є і Нетішині. Ходимо в Кривинську середню школу, що за 8 кілометрів. Тепер ще якнебудь добираємося. А що робитимемо, як будуть замети? На початку навчального року брали проїзні квитки на автобус, який був призначений спеціально для учнів. Адже нас 36 учнів. Та останнім часом нам не дають автобуса. Звертались в Славутський автопарк, писали директорові облавтотресту. Але звідти ні звуку. Бачите, їм немає з нас доходу, бо учнівський проїзний квиток коштує лише 1 карбованець 50 копійок. Автокерівництву байдуже, як ми будемо добиратись до школи."

Українське кіно і „Мосфільм"...

Головний редактор Київської кіностудії ім. О. Довженка, В. Земляк, сказав: „Українське кіно заборгувало перед літературою тим, що й досі не з'явилися екранізації таких творів, як „Тронка" О. Гончара, „Козак Мамай" О. Ільченка, „Правда і кривда" М. Стельмаха, „Вир" Г. Тютюнника"... Одночасно він повідомив, що кіностудія прийняла літературний сценарій „Криниця для спраглих" українського поета Івана Драча. „Чому б ці твори не поставити спільно з кіностудіями братніх республік, зокрема з „Мосфільмом" чи „Ленфільмом"? Адже ми ставимо картини за сценаріями російських літераторів, то чому ж продовжуючи й розвиваючи цю традицію, не розповсюдити її також на студії Москви й Ленінграда?" („Літературна Україна" з 8 грудня).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Наради міністрів НАТО

Конференції міністрів закордонних і військових справ 15-ох членських держав Атлантійського Союзу (НАТО), які відбуваються періодично кожних пів року, завжди є поважною міжнародною подією, як ствердження існування й плянового керівництва цього наймогутнішого західнього військово-політичного бльоку. Недавно появилася вістка, що ЗДА запропонували переводити такі конференції на міністерському рівні частіше, не двічі на рік, а кожних три місяці, і що Франція цю пропозицію відкинула. Ця неґативна відповідь Франції характеристична для її принципової політики у відношенні до НАТО. Президент Шарль де Голль, який має вирішний голос на раді міністрів і в парляменті, ніколи не виступав проти НАТО, як союзницького договору 15-ох держав Атлантійського обширу. Однак в останньому часі від дійшов в обороні суверенного престижу Франції так далеко, що вважає за суперечне тому престижеві існування на її терені головної кватири збройних сил НАТО з американським генералом у проводі, бо — мовляв — такий військовий провід символізує „американську гегемонію" в Европі.

Свою концепцію незалежної европейської сили під проводом Франції, незалежної европейської економіки і політичної єдности де Голль продемонстрував різними актами. Він не допустив Британії, як „занадто пов'язаної із ЗДА", до Европейської Економічної Спільноти, відсунув усякі розмови про політичну єдність шістьох країн-членів тієї Спільноти, відкликав з НАТО французьку середземноморську фльоту і взагалі залишив у збройних силах НАТО тільки дві дивізії в Західній Німеччині і малу частину летунства. Де Голль загрозив, що у випадку зреалізування американського пляну створення атомової фльоти з участю кількох держав, передусім Західньої Німеччини, Франція не тільки зірве договір про співпрацю і приязнь з Німеччиною, але й стане „неактивною" в організації НАТО.

Військові фахівці, між ними військовий референт „Ню Йорк Таймсу" Гансон Болдвін, вважають, що НАТО політично і військово надто сильне, щоб не пережило навіть виступлення з нього Франції, дармащо втрачення французької території, як пристановища для різних запільних баз і складів збройних сил НАТО та втрата французьких портів — дуже ускладнили б дальше керування тією організацією. Трагічний парадокс цієї ситуації в тому, що не тільки сам Шарль де Голль, але й кожний рядовий француз напевно усвідомлюють три правди: 1) без активної участи ЗДА в другій світовій війні та створення другого воєнного фронту в Европі не було б визволення Франції, так само, як без пляну Маршалла не було б її відбудови; 2) теперішня й майбутня безпека Франції залежить від збройних сил Америки, бо ніколи „суверенна" атомова потуга Франції не дорівнює совєтській і 3) в інтересі Франції, всієї Західньої Европи і всього вільного світу лежить єдність Заходу.

Державний секретар Дін Раск у своїй вступній заяві в Парижі минулої неділі висловився про нинішні „неполадки" всередині НАТО, як про „другорядні справи", на люксус яких НАТО може собі дозволити. Мабуть він має підстави вірити, що теперішня конференція міністрів НАТО закінчиться скріпленням, а не послабленням НАТО. Розуміння совєтської небезпеки і здоровий глузд завжди в рішальних моментах перемагали в західніх державних мужів, і вони напевно й тепер переможуть, відсунувши на задній плян нехіть де Голля до „англосаксів".

„Російський успіх" у Парижі

29-го листопада закінчив свої виступи в Парижі Державний Ансамбль Танцю Української ССР, про який французькі газети — і не тільки ліві, а й такі праві, як „Орор" — писали, як про „чудо з-над Дніпра". Наступного дня в театрі на Єлисейських Полях почались виступи балетної групи Київського оперового театру ім. Т. Шевченка, якою керує Данило Федоряченко. Вони відбувалися в рамках Другого міжнародного фестивалю танцю. Це вперше парижани мали нагоду познайомитися з українським балетом, а українці — показати світові свої досягнення у цій ділянці. Перед початком показу в театрі „Шан Елізе" оркестра відіграла гимн СССР, Української ССР і „Марсельєзу". Піднеслась заслона, і українські майстри балету показали глядачам першу виставу — „Підпоручник Кіже" Прокоф'єва. Українська балерина Алла Гавриленко заворожила парижан виконанням головної партії у „Симфонічних танцях", знову таки російського композитора Рахманінова. І так майже вся програма: як не російський балет, так балетні сцени Пуні або Тама. З українського балету показано тільки сцену „Український клясичний танець" і на закінчення „Гопак". Так, неначе на Україні нічого не створено в ділянці балету, нічого не написали Лисенко, Мейтус, Кос-Анатольський, Штогаренко, Скорульський та інші. 5-го грудня група українців-парижан пішла подивитись на виступ цього балету з Києва. І знову, в прегарному виконанні, ішли там балети Чайковського, Хачатур'яна, Мінкуса та фраґмент із „Вальпурґієвої ночі" Ґуно.

Мова танцю, зокрема балету — інтернаціональна. Але самий балет, як один із видів мистецтва, позанаціональним не може бути, бо завжди має національне забарвлення та й сюжетно-типові відмінності. Тому і не втаємничений легко відрізнить, напр., еспанський балет від американського: вони відмінні навіть технікою. Але програма Київського балету була заздалегідь складена так, щоб затерти сліди його національної відмінности від балету московського чи ленінградського. Тому в деяких паризьких газетах, які назагал дуже позитивно відгукнулись на виступ українців, мовиться у рецензіях-відгуках просто про „Київський балет", без згадки про Україну, а тим більше — українське балетне мистецтво. Мабуть, саме тому і в спеціяльній кореспонденції з Парижу, надрукованій у „Ню Йорк Таймсі" з 9 грудня, Клейв Барнес пише: „Тріюмф Київського балету показує, яких значних успіхів досягли росіяни", або: „Це перший провінційний російський балет, який виступив на Заході і якому передували трупи з Москви й Ленінграду". Барнес не поділяє захоплення „Орор", „Ле Монду", „Парі Прес" та інших французьких щоденників українською балетною групою, вважаючи, що „її хореографічний рівень є жалюгідний". Але це вже справа особистого смаку чи певної настанови. Кореспондентові „Ню Йорк Таймсу", без сумніву, відомо, що цьогорічне звання „найкращої балерини світу" одержала в Парижі Ірина Лукашева з Київського театру опери та балету ім. Т. Шевченка.

Віце-президент паризького муніципалітету п. Кастіллі влаштував прийняття на честь Київського балету — переможця на міжнародному конкурсі. Він подякував українцям за чудове мистецтво і підкреслив велике значення культурного обміну між народами світу, не звернувши уваги на те, що українці були змушені в Парижі виконувати... російську балетну програму. Так то українськими талантами російський окупант здобуває для себе славу в світі, а Україна дальше залишається „провінцією". У цьому відношенні можна справді говорити про „російський успіх".

А. Заплітний

ДЕЩО ПРО ПРЕСУ В ЗДА

(2)

Далеко одвертішим показав себе демократичний сенатор В. Морс з Орегону, якому також повну рацію признав К. Моленгоф. Той сенатор заявив у Сенаті 13 грудня 1963 року: „В ЗДА є часописи типу московської „Правди", які надуживають дорогоцінного принципу вільної преси. Вони реферують тільки такі справи, які їм подобаються, і в такий спосіб, який їм подобається. Вони як папуги, повторюють заяви екзекутиви. Таке закривання від нації деяких дуже важливих справ треба віднести передусім до часопису „Вашингтон Пост" і до другого пропаґандивного щоденника, який називається „Ню Йорк Таймс".

З дебат над бюджетом у 1963 р. в Конґресі вийшло на яву, що в ЗДА є ще пресові органи, які дістають підмогу від федерального уряду у формі знижених поштових оплат. З такої субсидії користають тижневики „Лайф" „Тайм" і чотири інші, які творять видавництво „Люс". Дуже поміркована оцінка виявляє, що це видавництво одержує кожного місяця щонайменше мільйон долярів на такому опусті. Проте, воно не потребує державної допомоги, бо має своє власне майно, яке йде на грубі мільйони, має великі наклади і поважні прибутки. Державну допомогу воно обертає на платні своїх урядовців, які доходять $200.000 річно для одної особи.

Посол Родес з Пенсильвенії обчислив, що згадана державна підмога є більшою, як оплата цілої Палати Репрезентантів з її 435 членами, з додатковими оплатами на прожиток у Вашинґтоні та канцелярійними видатками. Очевидно, що навіть тоді, коли уряд не ставить будь-яких вимог до субсидійованого ним видавництва, воно не має відваги виявляти свою опінію, противну до урядових заяв. Воно перестало бути незалежним.

Ми знаємо, як ставиться велика американська преса до українських справ. Вона або їх промовчує, або насвітлює по лінії російських імперіяльних інтересів. Час від часу появляються в ній наклепницькі статті, як це було, наприклад, у часописі „Вашинґтон Пост". Також невірні і тенденційні інформації дістають американські читачі в усіх справах, які безпосередньо або посередньо стосуються до російського комплексу. Тому, що по другій світовій війні інтереси СССР і ЗДА перехрещуються на всіх континентах, стане ясним, як мало правдивого інформаційного матеріялу знайде читач на сторінках тієї преси. Як безкритично задивлена вона в російське сонце, можна бачити з її відношення до червоного Китаю. Доки Москва і Пейпінґ були в сердечній згоді та преса з запалом обстоювала погляд, що ЗДА мають визнати червоний Китай, допустити його до ОН, відступити йому острови Квімой і Матсу та віддати Формозу під опіку Об'єднаних Націй. Коли між цими комуністичними країнами зарисувались розходження, велика американська преса стала по боці Москви проти Китаю, який, на її думку, є смертельною загрозою для вільного світу. Очевидно, такий погляд не має будь-якої підстави. Червоний Китай щойно випробовує атомову зброю, великого промислу він не має, отже не може бути таким небезпечним для ЗДА і вільного світу, як ним є СССР.

На початку цього року виступив з важким обвинуваченням демократичний сенатор Т. Дад, заявивши, що велика преса постійно обдурює і зводить американську націю на манівці. Так було по другій світовій війні, коли вона представляла китайських комуністів як аґрарних реформаторів і привела до втрати Китаю для вільного світу. Наприкінці п'ятдесятих років вона твердила, що Кастро не є ніяким комуністом, що він — великий патріот і бажає своїй країні лише волі та добробуту. Наслідок знаний: Куба стала совєтським сателітом і дуже небезпечним військовим причілком СССР у Західній півкулі. Восени 1963 р. „Ню Йорк Таймс", а за ним і вся ліберальна преса відкрили барабанний вогонь проти президента Південного В'єтнаму Дієма, обвинувачуючи його в тиранських методах правління, в переслідуванні буддистів, у масових арештах і тортуруванні в'язнів. Пізніше, коли комісія ОН, перевіривши всі закиди на місці, ствердила безпідставність цих обвинувачень — було вже запізно. Дієм і його брат втратили не тільки владу, але й життя. Державний переворот, який прийшов по цій пропаґанді, так сильно потряс країною і так підкопав її оборонну силу, що тільки якесь чудо або якісь надзвичайні зусилля можуть охоронити ту країну від комуністичної аґресії.

Американська велика преса зустрілася також з критикою в ліберальних колах Західньої Европи. Виразником цієї критики є проф. Сальвадоре де Мадаріяга, історик і визначний політичний діяч, який мусів покинути Еспанію і живе дотепер як політичний еміґрант в Лондоні.

Ще в році 1957-му перебуваючи в ЗДА, проф. Мадаріяга вмістив у тижневику „Ню Лідер" статтю п. н. „Праві - ліві і Росія", в якій твердив, що закордонна політика, яку підсуває ця преса урядові, іде врозріз з життьовими інтересами людства, що вона не є ані реалістичною, ані ідеалістичною. Реалістичною вона не є тому, що, приймаючи засаду, що люди з Москви хочуть побільшити своє значення і свої впливи так, як це роблять правителі інших держав, — переочує основний факт: що Москва має своєю ціллю опанувати цілий світ, отже поступки, навіть дуже великі, її не задовольнять. Пропонована політика не є також ідеалістичною, бо в її основі лежить зрада народів Східньої Европи через визнання московських підбоїв і поділ людства на вільних людей і невільників.

Проф. Мадаріяга, стараючись знайти причину такого наставлення великої преси,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Проблема европейського збіжжя

Мюнхен. — „Запас біди не чинить", — каже українська приповідь. Цю приповідь зложено в давніших часах, коли засоби харчування були обмежені, і часто в людські хати заглядали недостача і голод.

У 20-му столітті постала радикальна зміна в країнах індустріяльних. Країни Західньої Европи, що перед першою світовою війною масово купували харчові продукти в аґрарних країнах, зокрема в Україні, тепер розвинули своє сільське господарство до високого рівня. Вони самі шукають ринків для збуту своїх сільсько - господарських виробів. Такі країни як Голляндія, Бельгія, Західня Німеччина перейшли у великій мірі від господарства зернового до продукції молока, городини та м'яса — годівлі худоби й дробу.

З-поміж країн Европейського Спільного Ринку тільки Франція продукує масово збіжжя на ринок. Але і в самій Франції людність з кожним роком споживає менше самого хліба і більше налягає на м'ясо, масло та сир. Тому ціни на збіжжя у Франції впали. Французькі хлібороби шукають ринків на продаж свого збіжжя в державах Европейського Спільного Ринку.

Свого часу в Римі підписано договори між шістьма державами Спільного Ринку про зрівняння цін на збіжжя в цих країнах. У Німеччині ціни на збіжжя вищі як у Франції. Отже німецькі хлібороби мали б обнизити ціни на свої зернові продукти до французького рівня.

Однак уряд Німеччини рішив, під натиском із Парижу, піти на цю реформу. Ціни на збіжжя в Німеччині будуть обнижені, зате хлібороби діставатимуть з державної каси компенсацію в загальній сумі коло більйона марок. Цю суму виплачуватимуть як забезпечення селян на старість і т. п.

Статистика показує, що тільки 100 000 господарів у Західній Німеччині продукують збіжжя на продаж. Натомість 1 300 000 господарств купують збіжжя на годівлю худоби, що дає молоко або м'ясо. Тому здешевлення збіжжя для більшости німецького селянства вигідне.

Канцлер Ергард заявив у парляменті, що уряд приймає пропозицію Парижу щодо обниження цін на збіжжя в Німеччині в надії, що це прискорить політичне об'єднання Західньої Европи. Але, поки до того дійде, европейським країнам загрожує небезпека: французькі хлібороби, заохочені розширенням ринку для свого збіжжя, почнуть збільшувати засіви зернових культур, яких країни Европейського Спільного Ринку не зможуть спожити.

Очевидно, французький уряд мусів би подбати про те, щоб цієї надпродукції збіжжя у Франції не було. Але чи це йому вдасться? (Спроби обмежити виноробство не мали успіху). Може тоді єдина надія буде на експорт збіжжя до комуністичних країн, де є постійна недостача хліба насущного через божевільну систему колективізації. Але чи комуністичні уряди матимуть чим платити за закордонне збіжжя?

П. А.

Леся Храплива

ДІВЧИНА З СІРНИКАМИ

У зимовий час, коли неприязний вітер та їдкий сніг проганяють чимдуж із вулиці до дому, кожен якось сам собою шукає родинного затишку. Шукає теплого й привітного круга біля коминка чи в ареолі лямпи, де люди всі близькі та зрозумілі. І де споконвіку зароджувалася — казка. Казка для дітей і казка для дорослих про добро та справедливість, що їх так мало в суворому, засніженому світі, а що їх так легко домальовує собі людська уява в зимовий, зачарований вечір.

Із скарбниці цих глибоколюдяних казок вийняв світової слави данський письменник Ганс Християн Андерсен оповідання про дівчинку, яка, продаючи на вулиці сірники, замерзла саме в навечер'я Нового Року, коли все місто сповнювалося радістю і ситим вдоволенням.

Хто з нас, малою дитиною, не слухав цієї казки? Хто не відчув бажання, може тільки перелетного, може не вповні усвідомленого, зірватися зараз таки з місця, де няня чи бабуся читали нам цю казку, і розшукати бідну дівчинку, загріти її закостенілі ручки та поділитися з нею всім, що самі мали.

Блаженний дитячий ідеалізм, що з нього промовляє чиста людська душа, готова до любови, допомоги, самопожертви.

І до цієї саме дитячої щедрости звертаються рік-річно у зимовий час наші пані з Української Допомогової Жіночої Організації імени Ольги Басараб у Ню Йорку. Вже одинадцятий рік проводять вони акцію „Діти - дітям", на допомогу українським бідним дітям в Европі. Одинадцятий рік зустрінете під церквами, у погоду, в дощ чи в сніговію тих жінок великого серця із скарбонками в руках, які ждуть на пожертви від ваших дітей та від вас самих. Одинадцятий рік ідуть сотні та тисячі долярів за океан, щоб у день Різдва Христового викликати щасливу усмішку на личках українських дітей. Усмішку на вид тієї теплої шапочки, що без неї мороз так дуже щипає вушка, на вид тих ласощів, що дуже рідко появляються на скитальчому столі, на вид тієї української книжечки, що в'яже малят понад всіма океанами в одну спільноту українських дітей, саме українських і не інших!

Багато років проминуло вже з того часу, коли навіть останні з нас покинули береги Европи. Ми вже вспіли так звикнути до нових обставин, до самозрозумілих вигід та достатків, що просто годі повірити, ніби для когось іншого такий стан може бути тільки недосяжною мрією. І щораз частіше можна почути голоси:

— Навіщо їм, тим в Европі, допомагати? Їм теж уже тепер живеться непогано!

Може частинно це і правда, що дехто, добре набідувавшись, зумів вже й там задовільно влаштуватися. Але не можемо заспокоювати свого сумління, узагальнюючи вістки про одного чи другого щасливця. Досить тільки переглянути матеріяли Української Медично - Харитативної Служби у Мюнхені, щоб знайти живі докази безпросвітньої нужди та безвихідної розпуки. В листах дякують ці люди за кожну марку допомоги (а часто УМХСлужба не може спромогтися на більшу підмогу, як лише кілька марок!), дякують немов за якийсь небувалий дар, що уможливлює їм дальше життя. І просто залякує велика кількість цих потребуючих, цих хворих, калік, не здібних допомогти собі самим та своїм родинам. Це саме для їхніх дітей Різдво залежатиме від успішности акції „Діти - дітям".

Це дивно, але саме в сучасному, самолюбному та зматеріялізованому світі добродійні акції всякого роду дуже популярні, щоб не сказати модні. Скільки то різнорідних коверт із закликами жертвувати на різні потреби, приносить нам пошта, зокрема тепер, у різдвяний час! Скільки там значків, книжечок для вписування датків, зворушливих віршів чи навіть маленьких даруночків, щоб лише збудити в нас почуття, що ми зобов'язані скласти цю лепту. І ми даємо, бо годиться, бо гуманні цілі тих збірок промовляють до нас.

Але наскільки ж важливіша наша пожертва там, де можливі жертводавці — це не „кожне ім'я з телефонної „книжки", а самі ми українці. Бо нашими потребуючими, певно, ніхто чужий не буде турбуватися!

Ніхто, тільки ми самі та наші діти. Ті, що раді б зараз зірватися і бігти рятувати нещасну казкову дівчинку з сірниками. Не забороняймо їм цього, навпаки — піддержуймо цю Божу іскру любови до ближнього в їх серденьках. Покажім їм, як перевести це шляхетне почування в діло, поможім знайти цю „дівчину з сірниками". Поможім, бо якщо цього не зробимо, вона може замерзнути. Саме тоді, коли наші діти будуть розпаковувати свої вибагливі дарунки під блискучою ялинкою...

ЛЮБЛЮ

В слові оцьому — життя
начало.
Скільки над світом воно
звучало.

Скільки говорено людям,
деревам,
Травам і росам, і сонячним
мевам.

Чують його залізо і колос,
Його вимовляють пошепки
й вголос.

І я оте слово сто крат
повторю:

Люблю!
Люблю!

Я сонцю кажу: люблю!
Я вітру кричу: люблю!
Я милій шепчу: люблю...
Перший окраєць сонця на
сході.

Перший весняний порух
в природі.

Перший всевладний крик
немовляти.

І щонайперше в любові —
мати.

Знов починаю свій день
з любови, —

І світ пречудовно встає
у обнові.

Вітчизні кажу: люблю...

ВОЛ. ВРОВЧЕНКО

РОМАН МІХНЯК

ПРОБЛЕМИ НАШОГО ЗДОРОВ'Я

(6)

Щоденні дрібнички, звички, турботи — це найбільші наші вороги, які виснажують всі наші сили.

Не ходіть з похиленою головою. Дивіться на все радісними очима.

Життя це щось таке гарне, величне, загадкове, цікаве, що хочеться жити. „Тяжко жити на світі, а хочеться жить!" — каже Тарас Шевченко.

Мусимо постійно бути в бойовім настрої: не датися!

О. Марден каже: „Недуга не мала б доступу до нас, коли б ми творили тільки гарні думки й не робили нічого поганого, злого. Правильні, позитивні думки були би найкращим превентивним засобом проти недуг".

Америк. психолог Прентіс Мульфорд уважав, що причиною різних недуг є психічні потрясення людини. Хворий дух спричиняє хворобу тіла. Треба сподіватися й думати про успіх, про здоров'я і тоді осягнемо його.

Французький психолог Еміль Коньє казав, що думка це сила природи, дослідження якої й опанування відчиняє перед нами нескінченні можливості.

Кожна думка має можливість зреалізуватися, якщо це тільки можливе для людини. Дух людини формує і опановує матерію, організм людини.

Велику ролю в щоденному житті кожної людини відіграє суґестія. Все, що впливає на нас духово, є суґестія. Коли впливаємо самі на себе — це автосуґестія.

Суґестія це дія і вплив нашої віри. Віра це думка, ідея, зображення, які цілком опановують людину. Самої волі для досягнення визначеної мети не вистачає; тільки коли приходить сила віри, тоді осягаємо свого.

Мусимо навчитися думати: „Я хочу і я можу", але ніколи — „Я хочу, але не можу" (Є. Коньє).

Все перемагає віра.

Не те стається, що ми хочемо, а те, у що ми віримо.

Віра й суґестія відіграють надзвичайно важливу ролю в нашім житті. Дія, вплив суґестії є на кожнім кроці. Коли ми пізнаємо ту силу й будемо нею послуговуватися у щоденнім житті, можемо дійти до великих осягів.

Хто вірить, що він нещасливий — таким дійсно і буде.

Ми завжди схильні вірити в погане, сумне. Тому треба працювати над самовихованням, щоб вірити в добре.

Суґестія має вплив у всіх проявах життя. Вона найкраща зброя в життьовій боротьбі.

Як багато людей огірчує собі життя, думаючи, що з причини їх віку мусять бути різні хвороби. А на почування можна впливати з допомогою автосуґестії.

При свідомій автосуґестії важливу ролю відіграє любов. З любов'ю дивимося на цей світ інакше.

Важливим є мистецтво вміти відвернути увагу від неприємних речей чи обставин. Через відвернення уваги — щезає біль.

Коли ми все уявляємо собі як великий тягар, то мусимо заломитися (Lambert Fritz: Suggestion im Lebenskampfe, Dresden 1939).

Кожну хворобу можна вилікувати, але не кожного хворого (Е. Коньє).

Гуфелянд казав: Не заперечуємо, впливу тіла на дух, але ще більше діє психічна сила духа на тіло. Ніхто не сумнівається, що є вигадані недуги. Але так само можливо і безперечно краще уявити собі, що ми здорові.

Через відповідні думки побуджений мозок порушує відповідні нерви, які дану думку мають зреалізувати. Кожне місце нашого організму кінчиться в якійсь мозковій клітині і всі життєві функції є управильнювані мозковими центрами.

Лямберт Фріц каже, що думки це сила, яка визначує нашу долю.

Погані думки це велика небезпека. Думки треба вправляти, треба їх контролювати, щоб нам добре поводилося. Наколи кому не щастить, відповідальні за те його власні думки. Думки впливають постійно, хоч непомітно.

Хто думає в старших роках, як довго він уже прожив, які має недомагання, які турботи очікують його, як тяжко живеться і т. п. і з такими думками засинає, той викликає, і то навіть дуже скоре, старіння. Та коли ми засинаємо з молодечими думками, ясними думками, тоді наступає психічна й фізична реґенерація, і ранком ми пробуджуємося з життьовою енерґією.

Якщо будемо довгий час вправляти таку психічну гігієну, відчуємо, що ми стали молодшими, здоровішими. Процес старіння затримується.

Коли б ми вміли й хотіли використати всю нашу психічну енерґію, щоб бути здоровими, не старітися — ми б не старілись. Але чогось нам легше хворіти, старітися, вмирати, як змагатись, не даватись.

Це проблема, яку можна розв'язати. Треба більше вдумливости, сили волі, ясної думки, глибокої віри.

Старіння людини — це життьова проблема тільки людини, і людина може її розв'язати.

Психічні можливості впливати на себе позитивно є надзвичайні. Молодість, здоров'я, здібність до життя — це сьогодні чисто наукова проблема. А люди живуть звичайно виробленими вже традиціями, звичками, модними, модерними способами, не беручи до уваги, чи це корисне чи ні для нашого організму.

Треба створити собі ширший погляд на світ, щоб вийти поза рямці нашої буденщини. Вищі сфери зацікавлення будуть відривати нас від щоденних шкідливих звичок.

До старших літ треба себе підготовляти ще замолоду.

Коли зрозуміємо цілу філософію життя, тоді увійдемо в старші роки молодими, не відчуваючи зовсім, що ми старші.

Як нам мине сімдесятка, будемо так почуватися психічно й фізично, як у молодих роках.

Люди без підвищених ідей мають більше матеріялістичне наставлення, надають йому забагато уваги, тоді розвивається ненажерливість, а вона руйнує здоров'я. Постають різні некорисні навички, налоги і людина стає невільником руйнуючих сил.

Треба вміти відірватися від прожитого вже часу (а як відтворювати минуле, то тільки позитивні моменти). Все, що неґативне, нас ослаблює, і скільки разів будемо це переживати, то стільки разів себе добровільно руйнуємо. Буває життя тяжке й прикре. Щоб перемогти ці життьові труднощі, треба сили, енерґії, завзяття, рішучости. Для осягнення цього треба якнайбільше позитивного наставлення. Хто лише нарікає, виявляє невдоволення, той має слабі шанси на перемогу.

Старіння — це прожитий час, те, що було, минулося й не вернеться.

Молодість — це все, чим живемо сьогодні й очікуємо в майбутньому.

Чи з прожитим часом мусить згубитися наша молодість?

Треба вміти так себе опанувати, щоб витворилось у нас таке почуття, майже рівнозначне з дійсністю, що ми щойно лиш тепер починаємо творити нове життя і укладаємо пляни на майбутнє. Але набутий досвід і набуте знання у нас залишаються. Молоді люди цими прикметами не визначаються. і в тім є перевага старших,

Листопадові Роковини в Гартфорді, Конн.

Історичні дати: 46-літні Роковини Листопадового Зриву, 50-ліття УСС та 20-річчя битви під Бродами, об'єднані в цьому святі, — є висловом невмирущої ідеї українського народу в його змаганнях за волю і суверенну державу.

Традиційне Листопадове Свято, яке відсвятковано тут 1-го Листопада, мало національно - релігійний характер.

Служба Божа відправлена в намірені Українського Народу о. дек. Стефаном Баландюком, його патріотична проповідь, чудовий спів Гартфордського Хору під дир. О. Пришляка — створили святочний настрій.

До Панахиди за душі поляглих борців за волю України станули в ряд бувші УСС, вояки УГА та члени Станиці І-ої Див. УНА в Гартфорді.

Листопадову Академію, яка відбулася цього ж дня, по полудні, заходом місц. Відділу УКК при активній співучасті Станиці І УД, відкрив голова Відділу І. Кукіль. Зворушливу молитву провів о. дек. С. Баландюк.

Інж. М. Ліщинський, учасник бою під Бродами, у святочній доповіді — вказуючи на етапи збройної боротьби українських військ в періодах новітньої історії України; закликав українську молодь все бути чуйною і готовою, у слушний час вивісити українські національні прапори на вежах Львова і Києва.

Центром мистецької програми був квартет бандуристів з Нюарку в складі Р. Левицький, В. Юркевич, І. Івашко та М. Білецький, які виконали низку стрілецьких та повстанських пісень при загальному захопленні учасників свята.

Приємно відзначити гарно виконані деклямації наших учнів „Рідної Школи", Марта Чайківська деклямувала „Героям", Олесь Кузьма „Укр. Військо", а гурток юначок СУМА гарно виконав збірну деклямацію „Молитва за поляглих"

Окрему частину Академії виповнила Станиця Братства І УД Вояцьким Апелем при участі почесної стійки та всіх її членів з полк. М. Ліщинським.

Салютом проводив секретар Станиці Вол. Саляк, проголошуючи назвища старшин та стрільців І УД УНА, які впали під Бродами, яких родичі і рідні живуть на терені Гартфорду.

Сцену удекоровано символічною могилою, вкритою укр. національним прапором та березовим хрестом. На фону розміщено емблеми Галичини, УСС та Дивізії з тризубом по середині. Апель, старанно підготований, зробив на присутніх глибоке враження.

Академію закінчено співом українського національного гимну. Декораційну працю по мистецьки виконав член Братства М. Шевчук. У святі взяли участь 300 громадян та поважне число молоді. Дохід з Академії призначено по 50 дол. для Укр. Інвалідів та на Ювілейний Альманах УСС.

Е. Г.

Листопадовий Зрив і свято УПА в Йонкерсі, Н. Й.

Старанням Організацій Визвольного Фронту влаштовано 29 листопада академію для вшанування Листопадового Зриву та постання УПА.

У програму входили: американський гимн у виконанні п-и Х. Губицької, відкриття — п. Микола Сидор; промовляв Ігнатій Білинський з Філядельфії. Також виступав жіночий хор під орудою О. Кулинича, була збірна деклямація юних СУМ-івців, інсценізація до пісні „Коли Ви вмирали", у виконанні юних Сумівців під кер. п-ні О. Футала, дуже гарно підготована, а вкінці — національний гимн. Ще на початку місяця відбулася тут Листопадова Академія учнів нар. школи, спеціяльно для дітей і молоді.

С. К.

Листопадове Свято у Вашингтоні

Не можна оцінити повністю Стрілецької епопеї без її завершення в Листопадовому зриві, та і Листопаду не можна подумати без участи в ньому Українських Січових Стрільців. Це особливо цього року, коли святкуємо 50-ту річницю вимаршу УСС-ів. То ж під знаком тієї єдности ідеї нашої новітньої збройної сили й ідеї Листопаду стояло святкування Листопадове в Вашингтоні 8-го листопада 1964-го р.

Вранці відправили оо. Пароохи обох наших церков панахиди за тих, що життя віддали в боротьбі за Україну, за померлих Українських Січових Стрільців і зокрема, за одного з перших між ними, полк. А. Мельника.

Вполудне, бувші УСС-и о. Степан Кіржецький та дир. Микола Пачовський зложили вінок сплетений з грозен калини у підніжжя Шевченкового пам'ятника. Вінок сплели пластунки Вашингтонської Групи, а почесна варта пластунів асистувала при зложенні вінка.

Увечері, в залі „Ол Совлс" при великій участі громадян відбулася Святкова Академія ства. Місцевий Відділ Об'єднання б. Вояків Українців був господарем, але Українські Організації Вашингтону прилучились до святкування; Об'єднання Українців Вашингтону, з головою В. Ясінським на чолі, відповідало за технічне та програмове переведення.

Голова Відділу ОбВУА інж. В. Сім'янців відкрив Свято після державного гимну і представив присутнім б. УС-С-ів о. С. Кіржецького, д-ра С. Ріпецького, дир. М. Пачовського, д-ра О. Котика-Степановича та п. В. Михайлюса. Щирі оплески присутніх були висловом пошани для представників Стрілецької слави.

Опісля промовляв д-р Степан Ріпецький з Ню Йорку, сам б. УСС, дослідник і автор Стрілецької історії. Не було в його промові ораторського патосу, яле був патос, що плив з глибокого відчуття й розуміння стрілецької ідеї й історії, з безпосереднього пережиття і з очевидного сантименту й любови до предмету, що все додає свіжости слову і створює драматичний зв'язок між промовцем і слухачами. Промова д-ра Ріпецького дала слухачам не словами прикрашений емоційний малюнок, а радше глибокий зміст, що дає тривке розуміння ідеї й чину стрілецької епопеї.

Мішаний хор при Об'єднанні Українців Вашингтону стає чимраз більше постійною мистецькою установою столиці, спертою не на хвилевій потребі виступу, а радше на ентузіязмі співаків і посвяті здібного дириґента, яким є п. Юрій Філіпов. У трьох піснях на Академії — „Україно" Багряного - Китастого „Засумуй трембіто" Купчинського-Гайворонського та популярної „Їхав стрілець" видно було вже ефектовний часлідок недоривочної, а постійної праці виконавців.

Пані Галина Максимюк у деклямації „Спіть хлопці, спіть" Лепкого, зуміла по мистецьки віддати сантиментальну нотку жалю за погиблими з бадьорим і героїчним змістом їх життєвої посвяти.

„Молитва за померлих" Тарнавського, яку з відчуттям віддеклямував п. В. Кулій, закінчила першу частину свята.

Другу частину програми творила інсценізація „Ватра Великого Спомину" Р. Завадовича у виконанні місцевої Пластової Групи, Школи Українознавства при Об'єднанні та Студентської Громади. При ватрі, на тлі Карпатського красвиду, зібрався на знак сурми гурток пластунів. Їх старший провідник — п. Микола Ставничий — в ґутірці вичаровував образи-моменти Великого Спомину, які показувались збоку окремими сценками. Хочеться тут підкреслити зрілу гру пласт. юначки Наталки Кравець в ролі матері.

В постановці видно було вправну мистецьку руку режисера п-ні Марії Дубровської. Декорації інж. Т. Дячка давали ефектовне тло для цілости; особливе враження робив гірський красвид для інсценізації, виконаний модерною технікою розпилюваних барв, що так і нагадував Карпатське підгір'я.

П-на Лариса Дячок, дала фортепіяновий дострій. юст

Шостий Літературний Конкурс СФУЖО

З ініціятиви й фундації радної м. Дітройту Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим Шостий Літературний Конкурс СФУЖО.

Предметом Літературного Конкурсу є переклад твору доброго літературного рівня з якоїнебудь чужої на українську мову. Побажано було б, щоб в осередку були жіночі персонажі або були заторкнені проблеми жіночого життя.

На нагороду призначено по 100 дол. за два рівнорядні переклади.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки, що проявили себе в перекладах або й такі, що починають пробувати своїх сил.

Реченець закінчення Конкурсу: 31-го березня 1965 р

До складу Жюрі Шостого Конкурсу увійшли: Алла Коссовська, Володимир Куліш і Марія Стратієнко.

Конкурсові твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в запечатаній коверті. До перекладу слід додати оригінал твору в одному примірнику.

Адреса надсилання Конкурсових творів:

WFUWO, 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 18141.

Вілмінґтон, Дел., відзначив Листопадові Роковини

Заходом 54 Відділу СУА у Вілмінґтоні відбулася 8-го листопада Академія для вшанування св. п. Митрополита А. Шептицького та Листопадового Зриву.

Програму розпочав жіночий хор під дириґуванням п. Ірини Щерби піснями: „Достойно єсть" та „Предвічний Цар". Реферат про Митрополита А. Шептицького виголосив о. Степан Готра.

Дівчатка зі школи українознавства виконали збірну деклямацію „Спогад про дідуся Андрея Шептицького".

У другій частині програми реферат про Листопадовий Зрив виголосив п. Іван Книгиницький. Шкільні діти виконали кілька деклямацій та збірну деклямацію „Листопад".

Відома співачка п. Вероніка Цегельська з Філядельфії при фортепіяновому супроводі своєї доні панни Олі Цегельської — виконала кілька пісень: „Смерть отамана", „Накрила нічка", „І снилося зночі дівчині" та „Колись, дівчино мила".

Пані В. Цегельській вручено китицю квітів під гримкі оплески захопленої публіки.

На закінчення виступив ще раз жіночий хор з піснями: „Їхав стрілець", „Я бачив як вітер берізку зломив" і „Марш добровольців".

Відспіванням національного гимну закінчено цю вдалу Академію.

П. Щ.

Листопадові Роковини в Бруклині - Савт

22 листопада в залі Церкви св. о. Миколая наша мала громада відсвяткувала роковини Листопадового Зриву. Свято відбулось заходами нашої парафіяльної вечірньої школи під проводом учительок пані Зиновії Пиріг і Емілії Саноцької.

Це скромне свято започаткувала оригінальною промовою Марія Демидчук. Її промова була в формі листа від дітей з України до дітей в далекій Америці. Відтак слідували дві пісні: „Гей у лузі червона калина" і „Гей ви хлопці січовії"..., які ефектовно відспівали шкільні діти під проводом вище згаданих учительок. Дві сестрички Форманюк віддеклямували вірш „Листочок", а учениця О. Танасійчук деклямувала „Лицарям". Обидві деклямації були віддані гарною українською мовою. Признання за це належиться також учителькам.

Молоденька і надійна піяністка Зоя Оришкевич відіграла на піяно Шумана „Ін Меморіям". Тут годиться побажати молоденькій піяністці щасливої дороги до великих сцен.

Дует „Стоїть гора високая" відспівали молоденькі сестрички Кудлак, які вже є другим поколінням, родженим в Америці.

Наша громада мала вже кілька нагод чути ці молоденькі сестрички Кудлак і їх старшу сестру Єлисавету, яка їм звичайно акомпанією на піяно. Головний реферат: „Підложжя до Листопадового Зриву", виголосив Впр. о. Волянський, який згадав всі важливіші етапи нашої історії, починаючи від Володимира Великого аж до Листопадового Зриву.

Свято було скромне, але було добре підготоване. Шкода, що наші громадяни не прибули масово.

Свято закінчено національним гимном, що його всі відспівали.

М. Д.

У Йонкерс відзначили пам'ять Митрополита Шептицького та Листопадовий Зрив

Старанням дітей української парафіяльної цілоденної школи св. Михаїла в Йонкерсі Н. Й. під керівництвом сестри ЧСВВ Венедикти управительки школи і учительки пані М. Кіцюх відбулася 1-го листопада концерт-Академія для відзначення пам'яті Митрополита Андрея Шептицького, з нагоди 20-річчя Його смерти, та 46 Листопадових Роковин у Львові.

Академію розпочато американським гимном, вступне слово сказала учениця Христя Возняк, яка вела цілу програму.

Доповідь про Митрополита Андрея виголосив учень Богдан Футала, який гарно насвітлив життя і діяльність Митрополита Андрея, а публіка з захопленням прийняла його промову. Хор учнів відспівав псалом Шашкевича „Великий єсть Бог". Деклямацію: „Владико, ти за віру життя своє віддав" о. Куриласа, виголосив учень Роман Зварич, другу деклямацію „Великий Заповіт" (Завадовича) виголосив учень О. Кудрик.

Між деклямаціями хор учнів співав „Молитву за Україну" і „Вислухай, Боже могучий".

Дириґент хору п. М. Уличний.

Друга частина Академії була присвячена Листопадовому Зриву в 1918-му році.

Доповідь виголосила дбайливо підготована учениця Люба Слойка, після доповіді пісня: „Червона Калина", яка стала символом наших грядучих поколінь, пісню відспівав хор нашої школи. Слідували деклямації „Дух Волі" (Завадовича) учень Б. Сохан, „Ранок 1-го Листопада" учениця Дарія Вітюк, „Розмову Хрестів" (Мусійчука) віддеклямувала учениця Зірка Глоба, піяніст Юрій Куцин, відіграв „Думи Богданові", деклямацію „Серед ночі" виголосила учениця Оксана Карачевська. З кожною деклямацією була пісня: „Видиш, бате мій", „Заграли нам воскресні давони", „Ой впав стрілець", „Ой Морозе, Морозенку" — виконав хор учнів нашої школи під дириґентурою М. Уличного. Національним гимном закінчено дбайливо і гарно підготовану Академію.

Цілим аранжером цієї академії була учениця 7-ої кляси Христя Возняк, яка дуже вміло вив'язалася зі своєї ролі.

Кінцеве слово сказав о. Гуманицький, який подякував всім за співпрацю і дітям і Сестрі-директорові школи, і учительці, яка також помагала.

Дириґував хором і вів всю працю учитель пан Михайло Уличний, акомпаніював піяніст д-р Олег Сохан.

М. У.

У Вінніпеґу відбувся Шекспірівський вечір

У 400-річчя від народження Вілліяма Шекспіра, у читальні „Просвіти" у Вінніпеґу відбувся 20 листопада Шекспірівський вечір, на якому виступила д-р Степанія Жмуркевич з доповіддю „Бути чи не бути" — назва від славетного вислову Гамлета. Доповідачка зробила перегляд творчости Шекспіра, спинилася на „темних плямах" його біографії, проаналізувала декілька драм. Вона трактувала образ Гамлета, зокрема оте „Бути чи не бути", як проблему людської волі піддаватись чи боротись із злом. Доповідь буде опублікована у пресі. У дискусії виступали Марія Дима, д-р Б. Мартинович, проф. Ірина Книш, М. Козій та ін. Доповідачка здобула докторат з філософії в університеті в Оттаві, за працю „Українська поезія в Канаді". Закінчивши потім студії бібліотекарства, д-р Степанія Жмуркевич працювала в бібліотеці у Вінніпеґу, а тепер переїхала на таку ж працю до Лос Анджелесу. Шекспірівська доповідь була її останнім виступом у Вінніпеґу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

ЛИСТА Ч. 1

Д-р Роман Сиик	$25.10	В. Пакуляк, Міннеаполіс	2.00
Іван Бандура, Бруклин	25.00	Г. Василік, Лонґ А. Сіті	2.00
Ел. Явтушенко, Форт Вейн	15.00	П. Королишин, Петерсон	2.00
Наталія Андрусів, Фил.	10.00	П. Хімка, Клівленд	2.00
Микола Тарчанин, Геміл. (Зі З'їзду Бойків)	10.00	А. Цищар, Ню Брітен	2.00
		Євгенія Кузьмович, Н. Й.	1.00
М. Бабяк, Вердан, Кан.	10.00	В. Дуб, Бунтон	1.00
Василь Крехонецький, Н. Г.	10.00	С. Нечипорук	1.00
П. Оговський, Бронсвік, Ог.	6.00	В. Семенок, Бруклин	1.00
Мих. Гіпський, Кливертон	5.00	Д-р Стефан Войтович	1.00
Об'єднання Укр. Мис. Н. Й.	5.00	Данєл Гусяк, Бруклин	1.00
Д-р І. Скальчук, Фил.	5.00	О. Мотиль, Ню Йорк	1.00
Володимир Зозуля	5.00	М. В. Коропецький Н. Й.	1.00
Іван Дух, Ню Йорк	3.00	І. Кефор, Ню Йорк	1.00
П. Пайтра, Н. Йорк	3.00	Ірена Квірибах, Шикаго	1.00
М. Максимів, Нюарк Н. Дж.	3.00	В. Головко, Янґставн	1.00
Стефан Верник, Покипсі	2.60	Степан Покора, Кліфтон	1.00
Василь Карабан, Коплей	2.00	Богдан Остапюк, Маямі	1.00
Василь Якименко	2.00	І. Дидинський Фил.	1.00
Барбара Голобович	2.00	М. Мартиненко	1.00
Ярослав Зубаль, Детройт	2.00	П. Пайтра, Ню Йорк	1.00
Йосип Касінчик	2.00	М. Яросевіч, Шикаго	1.00
Софія Гунька, Рочестер	2.00	Карла Процьків, Роме, Н. Й.	1.00
Степан Комар, відд. 316	2.00	М. Ільчишин, Рочестер	1.00
Мих. Ковальчук, Масена	2.00	Е. Мацак, Джерзі Сіті	1.00
Андрій Дідик, Шикаго	2.00		
Іван Мулик, Шикаго	2.00	ІванФ Скробач	1.00

Асторія у 5-ту річницю смерти сл. п. Степана Бандери

18 жовтня 1964, в год. 11-й, в церкві св. Хреста в Асторії, по співаній Службі Божій, при заповненій церкві вірними, о. Йосафат Кузьм'як відправив панахиду за душу сл. п. Степана Бандери, провідника ОУН, який згинув 5 років тому з рук висланого Москвою агента КГБ. Своїм співом звеличав панахиду церковний хор під кер. проф. Зенона Лиска.

О год. 1-ій по полудні заходами 35-го Відділу ООЧСУ та 42-го осередку СУМА ім. Почаєва в Асторії, в церковній залі відбулася Жалібна Академія, яку відкрив голова місцевого Відділу ООЧСУ, і зазначив, що вшановуємо пам'ять того, який своє ціле життя віддав боротьбі за звільнення з московсько-комуністичного ярма нашої Батьківщини.

Повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано Його пам'ять, а сумівець Андрій Вітик засурмив апель, після чого юні сумівці Богданна Вітик і Володимир Лехіцький внесли дві китиці рож, перев'язаних синьо-жовтою лентою та зложили їх перед портретом сл. п. Ст. Бандери.

Момент цей зробив на численних присутніх сильне враження.

Вірш „На світлу пам'ять С. Бандері" — з чуттям віддеклямувала сумівка Юлія Костриба.

Змістовну доповідь п. з. „С. Бандера — символ боротьби за правду і свободу України" — виголосив п. М. Твердовський.

Степан Бандера все своє молоде життя посвятив в жертву Батьківщині і за яку згинув, залишаючи родину народові.

Вірш, написаний І. Вітиком „Великому провідникові" — віддеклямував юний сумівець Роман Лехіцький.

На завершення Академії, власний вірш віддеклямував сам автор Іван Вітик: „У вічну пам'ять великому синові України".

Піснею „Не пора, не пора" закінчили численні присутні цю Жалібну Академію.

Д. І.

Французький актор Мішель де Сервіль про Український танцювальний ансамбль у Парижі

Київська „Рабочая Газета" з 26 листопада надрукувала замітку відомого французького актора Мішеля де Сервіль „Як українці завоювали Париж". Він захоплюється 100-особовою Танцювальною групою Павла Вірського з Києва, називає танцюристів „вродливими, веселими хлопцями і чудовими дівчатами". Із захопленням пише і про їхні виступи; особливо про жартівливий танець "Чумаки". Але, у висліді старанно веденої „інтернаціоналістичною" Москвою політики змішання культур і народів, М. де Сервіль поставив у своїй замітці подивугідну вимогу: „Не можу не висловити свого огірчення з того приводу, що в оркестрі балету відсутні народні інструменти — бандура, балалайка, баян"... У понятті того французького мистця — українське мистецтво не може виступати самостійно. Він пише: „Для нас, французів, ця музика нероздільно пов'язана з українським і російським балетним мистецтвом".

Міркування Мішеля де Сервіль, — це один з вислідів „культурного обміну", що його так настирливо пропагує ЦК КПСС. Кожна національна група мистців з СССР, виступаючи за кордоном, змушена включати до свого репертуару бодай третину російських танців, пісень, опер або вистав. „Незалежна" УССР не має права знайомити Захід з досягненнями українського мистецтва, одержуючи „укази" змішувати українські, російські й теж інші точки навіть на концертах суто народного характеру. Саме в цьому й полягає одно із політичних завдань „культурного обміну": продовжити на Заході життя міту про єдину велику „Росію", під маркою єдиного „совєтського народу".

✝

Ділюся болючою вісткою з Друзями і Знайомими, що відійшла у Вічність 7-го грудня 1964 року моя Незабутня Дружина

ЕФРОСІНІЯ ВАСИЛІВНА КУСТОВСЬКА
з дому ПЕТРУШЕВСЬКА
сестра-жалібниця при Війську УНР.

В глибокому смутку
ВСЕВОЛОД КУСТОВСЬКИЙ — муж

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА І БАТЬКА
бл. п. інж. Романа Онишкевича
будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
в суботу, 19 грудня ц. р., о год. 9-ій рано
в Каплиці церкви СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
в неділю, 20 грудня ц. р., год. 8:15 рано
в церкві ПОКРОВИ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ в ОЗОН ПАРКУ.

В невтишимім болю
ЗЕНОВІЯ — дружина
ЗЕНОВІЙ — син

Замість квітів на могилу
бл. п. ПЕТРА КУЗИКА
складає 10.00 доларів на фонд „Свободи" і „Веселки".

Седдл Рівер, Н. Дж. — Катря ГУПАЛО

Третій показ моди в Ню Йорку

Мода, як химерна жінка, **змінясться** кожного року і то **часом основно**, а деколи тільки **в дрібничках**. Але й ці „дрібнички" є мірилом смаку і елеґанції жінки. Бо елеґанція — це справа смаку, культури, а не справа грошей. Героїнею доброго смаку була моделька вечора, панна Дзвінка Саляк, яка своїм чаром та ґрацією потрафила задоволити не лише свою, але й чужинецьку публіку, яка заповнила 7 листопада великі залі Українського Інституту Америки.

Голова Секції Дружин Лікарів при Українськім Лікарськім Товаристві в Ню Йорку, пані О. Терлецька, відкриваючи третій Показ Мод, зазначила, що це є спосіб на збирання фондів для помочі вдовам і сиротам. Секція може виконувати статутові завдання, чим обтирається сльозу бідним вдовам й сиротам майже в кожній країні поселення наших людей.

Річево пояснювала кожний модель сукні чи футра в обидвох мовах, пані Тетяна Тершаковець.

Музичний супровід спочивав у досвідчених руках п. І. Стецура. На вечері було більше футер, хоч не бракувало й гарних моделів суконь.

Єдина моделька вечора п. Дзвінка Саляк потрапила розв'язати квадратуру кола, яким є оклики „Яка гарна сукня" та „Яка гарна жінка".

Треба було бачити п. Дзвінку, яка майстерно кожний модель пристосовувала до своєї індивідуальности та власного змислу, смаку і власної постави, бо в цьому криється все мистецтво моди.

Моделів суконь показано одинадцять, а футер і плащів п'ятнадцять.

Щодо моделів то слід ствердити, що вечір був під знаком копій моделів суконь і футер королів моди: Діор, Валенціяґа, Ченель.

В серії плащів були російські брайтшванци, скірки, яких укладані діяґонально і був вечірний плащ з чорної аляської фоки, перед якого прибраний пасочком з шовкової плетінки, з елеґантною простою лінією при шиї, — чи плащ, зроблений з боків природного мінка, з кляпковими кишенями, який прикрашували два рогові ґудзики, — чи спортовий плащ з риса російської тундри, скірки якого укладані горизонтально для повнішого ефекту. Був і плащ-копія оригіналу Баленціяґа, — виконаний з прекрасної, легенької моґарової крати в делікатних сірих тонах. Всі моделі плащів викликували захоплення своїм стилем та формою.

Осібно треба підкреслити копію оригіналу плаща Ченель з природної річної видри. В моделі стан знижений на два цалі.

В серії костюмів були копії оригіналу Chanel, Lanvin і Jacques Heim. Вечірній костюм — футро — бразилійська видра, — вечірній костюм клясичної лінії чанель виконаний в ґранатовому матеріялі з комбінацій шовку і вовни. Прикрасою костюму - боа з ґранатових пер. Був і вечірній костюм з білої вовняної коронки, відважний декольт, — костюм для зимового спорту, одна сторона ефектовна тапіцерська матерія, відворотна шовкова попеліна, відпорна на дощ і сніг, до цього светерок кашміровий, густо нашитий ґранатовими кораликами, — закінчував цей прегарний костюм. Серію костюмів закінчувала копія оригіналу Jacques Heim з легкої англійської вовни, в якому штани імітують спідничку. Перед і зад двоярдового жакету з імітації футра видри. Закінчує цілість костюму французький берет з австрійського фільцу в рожево-трускавковому тонах. Цілість дуже цікава.

Жакети мінкові репрезентовані моделями Dior'a, Chanel і так спортовий жакет з чорних мінкових скірок, укладаних горизонтально, ґудзики з монет прикрашують модель; дальший модель: бежовий мінк, якого скірки уложені горизонтально, а золотої краски фільцовий турбан творить гармонійну цілість: оригінальністю блестів модель жакету зі скірок вибиваних на взір леопардових латок, прибраний чорним мінком і запинаний збоку: до нього сукня з чорного шіфону укладана поперечними полосами. Вкінці проєкт жакета з природного брунатного мінка, скірки якого укладані волосом вгору. Під жакетом сукня з чорного шіфону, гора якої багато нашивана, спідничка — чорний оксамит. Серію мінкових жакетів закінчила вечірня пелерина з чорно фарбованого мінка, скірки якого укладені діяґонально, запинана на три ґудзики на плечах.

В серії суконь перед вела вечірня сукня для молодої дівчини з бавовняної маркізети, якої низький декольт з заду схоплений вище спереду. До сукні накидка з турмалінового мінка, запинана на боці, скірки укладані діяґонально. Слідувала за нею сукня до театру, якої декольт і фартуховий перед прибирають антично золоті френдзельки, до сукні накидка з російського соболя фарбованого на кінчиках волоса.

Ревію суконь замикали два моделі проєкту Діора: одна сукня з шовково вовняної матерії в стилі „принцеса", якої гору прикрашують квіти зроблені з матерії сукні, викінчені джетовими кораликами, й друга сукня проєкту з витинаного оксамиту, проста висока лінія при шиї, наморщена ширша спідничка з витятим і заокругленим рубом вдолині, до неї пелеринка — білий мінк.

Два моделі суконочки для маленької дівчинки запрезентувала Рута Чолганівна.

Зовсім щось відмінного а при цьому не менш гарне й практичне та елеґантне показала фірма „Діядем" Заклинських. Їхні проєкти костюмів, це оригінальне, й що ії зажне, практичне, й своєю „різноманітністю" звертали загальну увагу приявних. Костюм і плащ-пелерина з французького двостороннього матеріялу, який можна носити на обидві сторони: одна сторона бронзова чорно біла крата, а друга сторона, гладкий беж, вовна верблюда, і другий костюм з трьох частин, завивана спідничка, блюзка і жакет з оригінальним запняттям та плащ рожево оливкової краски, який можна також одягати на дві сторони і то в різних комбінаціях.

Новістю був виступ чотирьох молодих дівчат а це: Зірки Дерлиці, Богдання Кершньовської, Роми Шуган та Марти Глухої, які при фортепіяновому супроводі Марти Чапельської виконали дві пісні, що приявні прийняли з вдоволенням та нагородили їх рясними оплесками.

Вечір закінчила п. Олександра Терлецька, дякуючи приявним за участь, і виконавцям, в першу чергу зірці вечора п. Дзвінці Саляк, запрошуючи гостей до буфету, при чому зложила подяку також усім паням зі секції, які вложили багато праці при влаштуванні цього вечора.

Пізньою порою розходилися приявні з милого та вдалого вечора, де при товариській зустрічі і лямпці вина перевели направду гарні хвилі.

Роман Криштальський

ДЕЩО ПРО ПРЕСУ В ЗДА

Закінчення зі стор. 2-ої

твердить, що корінь цього лежить у хибній засаді, згідно з якою все, що має марку лівого, є рівночасно прогресивним, без огляду на внутрішній зміст. Тому, що комуністи сідають завжди на крайніх лівих лавах, родиться висновок, що комунізм найбільш поступовий рух наших часів.

Маючи це на увазі, зрозуміємо, чому в усіх сумнівних справах ліберальний світ признає рацію комуністам, чому він обурюється і протестує проти дрібних, дійсних або видуманих актів насильства в будь-якому місці земної кулі, але ніколи не встані викресати іскри святого обурення проти пониження людської гідности, проти московського терору, переслідування релігії, проти народовбивства, жертвою якого впали десятки мільйонів людей в СССР.

Очевидно ця частина ліберального світу, на жаль, найбільше впливова, вже давно себе морально роззброїла і вона не є і не може бути ворогом комунізму, хоч про людське око час від часу деклярує анемічно свою ворожість до його акцій.

Коли спинимося на українській пресі в ЗДА, то можемо сміливо сказати, що хоч ця преса далека від ідеалу, не велика об'ємом і не захоплює читача своїм зовнішнім виглядом, по нинішній день вона зберегла безцінний скарб, яким є її матеріяльна та ідеологічна незалежність. Вона з кожним роком виразніше формує своє розуміння світових подій відмінно від великої преси.

25-го вересня ц. р. створено при Маркетському університеті осередок наукового дослідження американської преси, який особливу увагу звертатиме на спосіб подавання вістей та на якість редакційних статтей, радіопрограм і телевізійних передач.

Чи американська нація толеруватиме й далі „герці" своєї преси — трудно сказати. Факт, що до неї почали приглядатися поважні особи журналістичного і політичного світу, що створено згаданий вище осередок, подає деяку надію, що знайдуться засоби прикоротити її шкідливу діяльність, хоч немає певности, що станеться це скоро і зміна на ліпше прийде легко.

(Кінець)

Хроніка УВАН у Канаді

В серії „Славістика" як її 52 том вийшла праця проф. д-ра Я. Кіршбаума про словацького культурного діяча й мовознавця Антона Берноляка. Проф. Кіршбаум вперше взяв участь у виданнях УВАН у Канаді в 1958 р., а опісля в 1962 р. („Славістика", томи 32 й 43).

Відгомін Роковин Коцюбинського на Капрі, Італія.

Директор Інституту Капрійських Дослідів пані Л. Черіо-Голт вислала на адресу Президії УВАН у Канаді подяку за передачу двох портретів М. Коцюбинського й його творів культурним установам Капрі. Окремого листа подяку одержала від неї теж і проф. Катерина Антонович за безкорисне намалювання обох портретів Коцюбинського.

Україніка Канадіяна

— огляд видань українською мовою в Канаді, що появляється кожного року в серії УВАН „Бібліографія" накладом Комітету Українців Канади, включено в офіційний показник періодиків про східню Европу, що його видала недавно Конґресова бібліотека у Вашинґтоні за редакцією д-ра П. Горецького.

Етимологічний Словник Української Мови

— частина четверта знаходиться в друку й появиться з початком 1965 року. На видання цієї монументальної праці склали свої пожертви в останньому часі Об'єднання Українських Педагогів Канади в Торонті, Кредитівка „Карпатія" в Вінніпезі, пан С. Янковський, ред. Д. Лобай, п. С. Дурбак, інж. В. Топольницький, всі з Вінніпеґу.

УВАН у Канаді дістала запрошення від Міжнародного Центру Діялектології в Любені, Бельгія, взяти участь у другому Міжнародному Конґресі загального мовознавства в Марбурзі, зах. Німеччина.

Президент УВАН у Канаді

виступав на телевізійній сітці СКУТ 15-го жовтня в інтерв'ю з Ф. Кріпсом на тему своєї участи в міжнародних наукових конґресах в Европі в 1964 та про „двокультурні" проблеми. Того ж дня проф. Рудницький мав інтерв'ю в місцевій радіостанції СКРС.

Бібліотека УВАН у Канаді

мала в останньому часі поступлення шляхом пожертв і обміну: Конґресова Бібліотека в Вашинґтоні, Нюйоркська Публічна Бібліотека, Королівська бібліотека в Стокгольмі, Національна Бібліотека Канади в Оттаві, Національна Бібліотека Валії, Академія Наук у Майнці, зах. Німеччина, й ін. а також приватні особи.

Українська хроніка

● **Видавництво „УВА" в Шикаґо видало збірник „Українських пісень** на жіночі хори" Мирона Федорова. У збірнику, крім народних пісень, вміщено також декілька оригінальних творів автора — одного з учнів талановитого композитора Бориса Кудрика.

● **Управа Союзу Українських Студентів у Німеччині** організувала в Мюнхені при Українському Вільному Університеті Високошкільний Курс Українознавства, що триватиме від 27 до 31 грудня. За цей короткий час буде прочитано багато лекцій.

● **Управа місцевого Комітету Пам'ятника Шевченкові у Скрентоні, Па.**, продовжує працю, щоб здійснити свою попередню ухвалу — просити Міську Управу, аби найменувала частину 7-ої Вулиці в Скрентоні іменем Тараса Шевченка.

● **Арґентинський столичний щоденник „Ля Насіон" ще 6-го жовтня подав репортаж** про українського вченого-геолога д-ра Юрія Полянського, професора Державного Університету в Буенос-Айресі. Крім статті з докладною розповіддю про життя і наукову працю колишнього професора Львівського Вільного Університету, д-ра Полянського, вміщено також світлину. На ній зображено, як лавреат Нобелівської премії, д-р Бернардо Гуссай вручає д-рові Полянському премію Абрагама Мібошана за 1964 р. у сумі 100 000 пезів, за успіхи в ділянці геології.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Нью Йорк

● **У п'ятницю 18 грудня**, о год. 8 вечора — Малий літературно-мистецький Ярмарок. Участь візьмуть: Христя Карпевич і Христя Боднар — спів, музичний супровід — проф. Ігор Соневицький; Фортепіяновий Квартет — Н. Даниш, М. Коваль, Р. Кріль, В. Никифорук; з новими творами виступлять Микола Понеділок та Іван Керницький; будуть і виступи-несподіванки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1964 р.

БАЙОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 281 Відд. о год. 7:30 веч. в Нар. Домі. Будуть звіти Управи та вибір нового уряду на 1965 р. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок 397 Відд. відбудеться: в п'ятницю, 18 ц. м. під ч. 5020 Йорк Ровд від год. 7-8 веч. і в суботу, 19 ц. м. під ч. 847 Н. Френклін вул. від год. 3-4 по пол. Проситься вирівняти вкладки. — О. Штогрин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі при 96 Фліт вул. Проситься вирівняти свої вкладки. — Управа.

СУБОТА, 19-го ГРУДНЯ 1964 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64-ий Відд. о год. 7:30 веч. у Вінярського. Проситься вирівняти вкладки на цей рік. — І. Бурний, секр.

ПЛЕНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. о год. 7-ій веч. в Іґіл Гол, 210 Чорч вул. Проситься членство прибути та вирівняти вкладки. — П. Шило, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні ділові збори Т-ва Дністер — 361-ий Відд. о год. 7-ій веч. в власній домівці. Проситься членів масово прибути на збори. — В. Вишиваний, предс., М. Елиїв, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14 Відд. в год. 7:30 веч. в залі Чорноморської Січі при 508 — 18-та Аве. На зборах відбудеться вибір управи на 1965 рік. Рівнож буде звіт Управи. Вкладки вплачувати на зборах або пересилати на адресу — М. П. Отрок, R. D. 2, Box 102, Cranbury, N. J.

БРУКЛИН (Савт), Н. Й. Річні збори Б-ва св. о. Миколая — 293 Відд. в год. 7:30 веч. в залі св. о. Миколая, 258 — 19-та вул. Програма: Звіти урядників, дискусія над звітами, вибір уряду на 1965 р. і плян праці на біжучий рік. Рано того самого дня в годині 9-ій буде відслужена Служба Божа за здоров'я членів і Панахида за померлих. — І. Ткачук, гол., М. Демидчук, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори С-ва св. Марії — 112 Відд. після 2-ої Сл. Божої в церковній залі св. ап. Петра і Павла. Проситься прибути і вирівняти свої вкладки. Річні збори відбудуться в неділю 17-го січня 1965 р. в тому самому приміщенні о год. 1-ій по пол. Проситься членство прибути. — М. Федак, секр.

СТ. ЛЮЇЗ, Мо. Річні збори Б-ва св. Володимира — 179 Відділ о год. 1-ій по пол. в УНДомі, 2838 Маґнолія вул. На порядку дня: звіт уступаючої управи та вибір нової на 1965 рік. Проситься членство прибути, щоб обговорити плян праці на слідуючий рік. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Міш. Річні збори Т-ва ім. М. Шашкевича — 94 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі Укр. Демокр. Клюбу при 2376 Грейлінґ. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Комісії і вибір нового уряду на 1965 рік. — Т. Майструк, секр.

КАНЗАС СИТІ, Канзас. Річні збори Б-ва св. Володимира — 323 Відд. о год. 2-ій по пол. в Відділовій залі, 10 No. Ferree. На зборах буде вибір нової управи на 1965 р. Проситься прибути. — В. Феден, гол., Р. Анрісевич, касир, М. Білик, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. На порядку дня: звіт управи, вибір нової управи на 1965 р. та інші важні справи. Проситься членство прибути на збори. — В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

БОСТОН, Масс. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця — 238 Відд. по Сл. Божій в парафіяльній залі церкви св. Андрія біля Форест Гілл стації. На порядку дня: звіт управи за 1964 р. та вибір нової на 1965 рік. — Д. Никоненко, секр.

ДОНОРА, Па. Річні збори Б-ва св. о. Николая — 232 Відділ під ч. 502 McKenaur 5th St. На зборах буде вибір управи на 1965 рік. — Ю. Ґодзик, касир, С. Семко, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Річні збори 304 Відд. в год. 6:30 веч. в парафіяльній залі, 158 Germen St. На зборах відбудеться вибір управи на 1965 рік. Проситься прибути та вирівняти залеглі вкладки за 1964 р. — С. Завіский, гол., І. Грицковян, касир, Т. Лехман, рек. секретар, М. Гнатик, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Загальні збори Б-ва св. о. Николая — 175-ий Відд. в год. 1:30 по пол. в домівці УНД при вул. Мартін. На порядку дня: 1. Відкриття і схвалення порядку нарад. 2. Вибір президії. 3. Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 4. Звіти Управи. 5. Звіт Контр. Комісії. 6. Дискусія над звітами. 7. Уділення абсолюторії уступаючій Управі. 8. Вибір нової управи. 9. Внески, запити і різне. 10. Закриття зборів. — Управа 175-го Відд.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Йосафата — 217-ий Відд. в год. 1:30 по пол. в парохіяльній залі, 305 Гудсон Ave. Відбудеться вибір управи на 1965 р. Проситься прибути та вирівняти свої вкладки. Хто не прибуде — підлягає карі, після статуту. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Міш. Звичайні річні збори Т-ва Згода — 20 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі укр. кат. церкви Непорочного Зачаття, при вулиці Коммор і Мек-Дуґал. На порядку нарад: вибір нової управи на 1965 рік. Присутність членів обов'язкова. — Управа 20-го Відд.

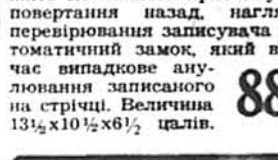
ВЕСТ ПУЛМАН, Ілл. Збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці — 216 Відд. в год. 12-ій дня в парафіяльній залі, ч. 12201 Парнил Ave. — Р. Білик, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, Ілл. Збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 243 Відд., 222 Відд., 216 Відд. зараз по Службі Божій в парафіяльній залі, 12201 Парнель Ave. На порядку дня: злука трьох відділів, вибір нової управи на 1965 рік. На зборах буде представник з Окружного Комітету з Шикаґо. Проситься членство прибути. — Л. Білик, секр.

МАГОНЕЙ СИТІ, Па. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 305 Відділ о год. 11:30 ранку зараз по 2-ій Сл. Божій. На порядку дня: звіти управи за 1964 рік та вибір нової на 1965 р. Проситься членство прибути на збори і вибівняти свої залеглі вкладки. — М. Гентош, фін. секр.

ТАРЗАН, ч. 5355. В Елизабетвіллі...

В місті Елизабетвілл два чоловіки вивчали зміст великої мапи.

Припадком вони стояли недалеко від бюрового будинку копалень в Катанзі...

І ось тому вони звернули увагу на прихід Тома Раєна і Тарзана від мавп!